REFERENCES

1. Virsta, S., Zhalko, T. (2021). Vykorystannia innovatsiinykh metodyk u monohrafichnomu vyvchenni tvorchosti Lesi Ukrainky na urokakh literaturnoho chytannia. [The use of innovative methods in the monographic study of Lesya Ukrainka's work in literary reading lessons]. Volyn filolohichna: tekst i kontekst. Zbirnyk naukovykh prats Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. № 31. S.76-87. [in Ukrainian]

3. Kirchuk, R.V., Herasymchuk, O.O., Zavisha, V.V. (2020). Suchasni informatsiini tekhnolohii. [Modern information technologies]: navch. posib.. Lutsk : Tekhnichnyi koledzh Lutskoho NTU. 134 s. [in Ukrainian]

4. Starikov, O. (2022). Interaktyvni pidkhody u formuvanni tsinnisnoho stavlennia do otochuiuchoho u molodshykh shkoliariv [Interactive approaches in forming a value-based attitude towards others in younger schoolchildren]. Innovatsii v pochatkovii osviti: dosvid, vyklyky sohodennia, perspektyvy: materialy I naukovo-praktychnoi internet-konferentsii zdobuvachiv druhoho (mahisterskoho) rivnia vyshchoi osvity pershoho roku navchannia fakultetu pochatkovoho navchannia KhNPU imeni H. S. Skovorody. Kharkiv : KhNPU imeni H. S. Skovorody. Ch. 2. S. 24-26. [in Ukrainian]

5. Tkachenko, L. V. (2023). Zastosuvannia interaktyvnykh metodiv na urokakh literaturnoho chytannia. [The use of interactive methods in literary reading lessons]. Shkilna literaturna osvita: tradytsii i novatorstvo. KhI Voloshynski chytannia: zb. materialiv vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii. Kyiv : Instytut pedahohiky NAPN Ukrainy. S. 223-228. [in Ukrainian]

6. Sydorenko, L. Z (2015). Dosvidu zastosuvannia metodu proektiv u protsesi pidhotovky studentiv do formuvannia zdoroviazberezhuvalnoi kompetentnosti [From the experience of applying the project method in the process of preparing students for the formation of health-preserving competence]. Molod i rynok. № 4. S. 89-93. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ІОВХІМЧУК Наталія – кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії та методики початкової освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Наукові інтереси: інноваційні технології навчання мовно-літературної освітньої галузі, література для дітей молодшого шкільного віку, лінгвокраїнознавство.

ЛОЗА Юлія – здобувачка освіти, Волинський національний університет імені Лесі Українки.

Наукові інтереси: впровадження проєктних технологій у навчання мовно-літературної галузі початкової школи, формування читацької та комунікативної компетентності через інтерактивні навчальні проєкти.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

IOVKHIMCHUK Nataliia – candidate of Philological Science, Docent of the Department of Theory and Methodology of Primary Education Lesia Ukrainka Volyn National University.

Scientific interests: innovative teaching technologies in the field of language and literature education, literature for primary school children, Ukrainian linguistics.

LOZA Yuliia – student, Lesia Ukrainka Volyn National University.

Scientific interests: implementation of project technologies in language and literature education in primary schools, formation of reading and communication skills through interactive educational projects.

Стаття надійшла до редакції 17.05.2025 р.
Стаття прийнята до друку 25.05.2025 р.

УДК 78.011.26(477):004.8
DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-219-344-349

КЛЮЄВА Сніжана –
кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри музичного мистецтва і хореографії
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-1398-6513
e-mail: klyuyeva.s@gmail.com

АНАЛІЗ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ, ЯК МУЗИЧНОГО СПІВАВТОРА ТА ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ

У роботі розглядається роль штучного інтелекту в зміні підходів до музичного мистецтва. Досліджується використання штучного інтелекту для створення нових музичних творів, що викликає питання щодо унікальності, авторства та етичних аспектів. Встановлено, що алгоритми глибокого навчання та генеративні змагальні мережі можуть автоматизувати процеси композиції, гармонізації та аранжування, але при цьому виникають труднощі щодо визначення авторства та автентичності музичних творів. Проаналізовано етичні проблеми, пов'язані з використаннямштучного інтелекта, зокрема щодо впливу на збереження індивідуального стилю та оригінальності. Виявлено, що штучний інтелект здатен трансформувати художню творчість, дозволяючи митцям зосереджуватися на генерації нових ідей, у той час як рутинні завдання виконуються сучасними технологіями. Також підкреслено, що технології штучного інтелекту можуть розширити межі культурологічних ідей, зміщуючи акцент з людської унікальності на співпрацю з технологіями, що може призвести до розмиття стилів і переосмислення поняття оригінальності. Розкрито нові можливості для музичної творчості та інтерпретації музичних творів. Доведено, що штучний інтелект може сприяти як збереженню культурної спадщини, так і створенню нових інтерпретацій музичних жанрів та форм. Оцінено потенційні загрози, зокрема ризики втрати людської творчості, сомобутності та стандартизації мистецтва. Запропоновано комплексний підхід до аналізу впливу штучного інтелекту на сучасну музичну культуру та трансформацію культурологічних ідей, зокрема в аспекті авторських прав і автентичності творів, створених за допомогою штучного інтелекту. Визначено напрямки для подальших досліджень, які стосуються впливу штучного інтелекта на сучасну музичну культуру, а також розробки нових моделей штучного інтелекта, що забезпечать вищий рівень оригінальності музичних творів і інших мистецьких продуктів. Особливу увагу спрямовано на розробку міжнародних стандартів, які регулюють взаємодію людини та штучного інтелекта при створенні мистецьких продуктів, а також на визначення відповідальності за порушення авторських прав.

Ключові слова: *штучний інтелект, авторське право, автентичність музичних творів, етичні виклики штучного інтелекту, збереження культурної спадщини, музична культура, правові аспекти штучного інтелекту в мистецтві.*

KLYUYEVA Snizhana –
Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Musical Arts and Choreography
State Institution «South Ukrainian National Pedagogical
University named after K. D. Ushinsky»
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-1398-6513
e-mail: klyuyeva.s@gmail.com

ANALYSIS OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE AS A MUSICAL CO-AUTHOR AND THE ETHICAL ASPECTS OF ITS APPLICATION

The paper examines the role of artificial intelligence in changing approaches to musical art. It explores the use of AI in creating new musical works, raising questions regarding uniqueness, authorship, and ethical considerations. It is established that deep learning algorithms and generative adversarial networks can automate the processes of composition, harmonization, and arrangement, but challenges arise in determining authorship and authenticity of musical works. Ethical issues related to the use of AI are analyzed, particularly regarding its impact on preserving individual style and originality. It is found that AI has the potential to transform artistic creativity, allowing artists to focus on generating new ideas, while routine tasks are handled by modern technologies. The paper also highlights that AI technologies can expand the boundaries of cultural ideas, shifting the focus from human uniqueness to collaboration with technology, which may lead to the blurring of styles and a rethinking of the concept of originality. New opportunities for musical creativity and the interpretation of musical works are revealed. It is proven that AI can contribute to both the preservation of cultural heritage and the creation of new interpretations of musical genres. Potential threats are assessed, including the risks of losing human creativity and the standardization of art. A comprehensive approach is proposed for analyzing the impact of AI on contemporary musical culture and the transformation of cultural ideas, particularly in terms of copyright and the authenticity of works created with AI. Directions for further research are identified, concerning the impact of AI on contemporary musical culture and the development of new AI models that ensure a higher level of originality in musical works and other artistic products. Special attention is given to the development of international standards that regulate the interaction between humans and AI in creating artistic products, as well as defining responsibility for copyright violations.

Key words: *artificial intelligence, copyright, authenticity of musical works, ethical challenges of artificial intelligence, preservation of cultural heritage, musical culture, legal aspects of artificial intelligence in art.*

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Штучний інтелект (ШІ) поступово стає ключовим елементом сучасних наукових досліджень, зокрема в сфері мистецтва, де його вплив на розвиток відповідних процесів набуває все більшого значення. ШІ активно змінює методи створення, аналізу та інтерпретації культурних явищ, перевизначаючи традиційні підходи до розуміння культурної спадщини. Одним із основних напрямків цієї трансформації є музичне мистецтво, де ШІ використовується як інструмент для створення нових музичних творів, що піднімає питання унікальності та авторства. Використання ШІ в музичній творчості відкриває нові горизонти для композиторів і виконавців, дозволяючи автоматизувати процеси композиції, гармонізації та аранжування. Однак, з цим виникає важливе питання: чи може твір, створений за допомогою ШІ, вважатися унікальним та оригінальним? Це питання зачіпає не тільки етичні аспекти, а й основи розуміння творчого процесу в музиці, оскільки твір, створений машиною, може імітувати стиль та техніку відомих композиторів, що ставить під сумнів автентичність, авторські права та традиційне розуміння творчості [3].

У цьому контексті виникають питання: як ШІ змінює підходи до музичної творчості та як ці зміни впливають на унікальність музичних творів, їх естетичну та культурну цінність. Водночас необхідно враховувати потенційні ризики автоматизації творчих процесів за допомогою ШІ, зокрема загрозу втрати індивідуальності та оригінальності композиторів. Отже, ця проблема вимагає комплексного аналізу для кращого розуміння ролі ШІ в сучасній музичній культурі та його впливу на трансформацію культурологічних ідей. Технології ШІ можуть створювати ситуації, коли твори, згенеровані ШІ, будуть занадто схожими на вже існуючі композиції, що викликає труднощі для композиторів, що використовують ШІ у своїй творчості [1, с. 35]. .

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останні дослідження та публікації в українській культурології та музикознавстві звертаються до питання використання штучного інтелекту в різних сферах людської діяльності, зокрема у креативних індустріях. У науковій роботі І. Бабич і О. Яшина [1, с. 35-39]. «Підходи до розробки штучного інтелекту та їх вплив на автоматизацію створення музики» акцентується увага на характеристиках роботи ШІ для генерації музичного контенту. У праці А. Чібалашвілі [8, с. 41-50]. «Штучний інтелект у мистецьких практиках» розглядаються основні методи інтеграції ШІ в художні процеси, зокрема в музику. Важливим аспектом є дослідження правового регулювання інтелектуальної власності на твори, створені ШІ або за його допомогою, яке висвітлюють М. Уткіна [7, с. 42-46]. Акцентуюється увага на перегляді статусу ШІ, компенсації шкоди, заподіяної ШІ, захисті персональних даних, а також проблемах дискримінації, що виникають у зв'язку з використанням штучного інтелекту. Крім того, велику цінність для дослідження становлять публікації в українських та міжнародних медіа, що висвітлюють популярність технології ШІ та її застосування в музичній індустрії [2, с. 46].

Виклад основного матеріалу дослідження. Штучний інтелект проник у глибину музичного процесу, змінюючи традиційні методи і

відкриваючи нові можливості для творчості. Від оптимізації процесу змішування музики до автономної генерації композицій – ШІ пропонує можливості, які раніше здавалися неможливими. ШІ здатен відтворювати звуки різних інструментів та голосів, пропонувати варіанти композиції пісень і навіть створювати повні треки з нуля. Впровадження цієї технології в музичну продукцію може принести значні переваги музикантам, підвищуючи ефективність, відкриваючи нові творчі можливості і даючи змогу зосередитися на мистецькому процесі, а не на технічних аспектах. Хоча існують сумніви щодо того, що ШІ може замінити людську творчість, важливо зазначити, що ШІ є лише інструментом, призначеним для підтримки та вдосконалення людських здібностей, а не для їх заміни. Ефективне використання ШІ дозволяє музикантам розширити межі своєї творчості і створювати музику, яка викликає нові, незвичайні емоції у слухачів. Майбутнє музичного мистецтва полягає на перетині людської творчості та технологічних інновацій. Однією з найбільш складних тем є авторство музичних творів, створених за допомогою ШІ. Коли музика генерується алгоритмом, постає питання, хто має право вважатися автором – людина, яка розробила модель, чи сам штучний інтелект? На даний момент юридично це питання не має чіткого врегулювання, хоча більшість правових систем визнають автором того, хто використовує ШІ. Проте з розвитком технологій це питання може потребувати переосмислення. Використання ШІ в мистецтві та культурології істотно змінює традиційні погляди на творчість, стиль та оригінальність художніх творів. Зазвичай творчість розглядалася як результат людського досвіду, натхнення та особистих здібностей. Водночас, ШІ ставить під сумнів цю концепцію, автоматизуючи процеси, що раніше вважалися винятково людськими. У творах, створених ШІ, творчий процес більше схожий на алгоритмічне поєднання та відтворення існуючих шаблонів. Проте деякі дослідники вважають, що це не просто копіювання, а новий вид співтворчості, де ШІ виступає як «помічник». Як зазначено в дослідженнях, «ШІ надає художникам нові можливості для творчості, дозволяючи створювати твори, які були б неможливі без технологій». ШІ може легко комбінувати різні стилі та жанри, що призводить до їх змішування. Наприклад, у музиці моделі, засновані на трансформерах, як-от MuseNet, можуть створювати композиції, що поєднують елементи класичної музики та джазу. Це розширює межі стилю, але водночас створює труднощі при визначенні авторської ідентичності. З'являються нові стилістичні гібриди, що ставлять питання про оригінальність. Водночас це відкриває нові можливості для творчих експериментів, даючи композиторам змогу швидше генерувати ідеї та випробовувати нові музичні концепції. Оригінальність, яка раніше була основною цінністю в мистецтві, тепер переосмислюється. Художники використовують ШІ не тільки для створення нових творів, але й для генерації ідей, у проектах, де ШІ створює музику чи картини, оригінальність твору залежить від того, наскільки він відрізняється від матеріалу, на якому «навчався» алгоритм. «Цінність мистецтва все більше переноситься з процесу створення на ідею, що лежить в його основі», що вказує на трансформацію нашого сприйняття мистецтва. ШІ надає можливість розширити смислові горизонти, створюючи твори з несподіваними комбінаціями форм, кольорів і звуків, що відкриває нові можливості для інтерпретації, але також ставить питання щодо смислової цілісності. Відсутність людської інтуїції в процесі створення музичних творів може призвести до того, що вони виглядатимуть менш значущими або глибокими [1, с. 36].

Змішування та редагування музики більше не є складним процесом, що потребує постійного контролю кожного елементу. Штучний інтелект значно спростив це завдання. Такі інструменти, як LANDR AI Mastering, використовують алгоритми для оптимізації балансу звуку, усунення шумів та загального поліпшення процесу. Це дозволяє досягти звуку студійної якості, який привертає увагу слухачів. Завдяки штучному інтелекту музиканти можуть отримати професійно змішаний звук, навіть не маючи глибоких знань у технічній сфері. Ця технологія не лише спрощує завдання, але й відкриває нові можливості для творчості, дозволяючи музикантам більше уваги приділяти своїм ідеям, покладаючись на ШІ для технічної підтримки. ШІ також проникла у творчу частину музичного процесу – генерацію музики. Алгоритми можуть самостійно створювати нові мелодії та ритми, пропонуючи унікальні й захоплюючі композиції. Наприклад, платформи, як Boomy, використовують ці алгоритми для створення різноманітної музики в межах визначених жанрів. Штучний інтелект, не обмежений людськими упередженнями, здатний розширити музичні горизонти [6, с. 169].

Ці інструменти також створюють численні можливості для потокових сервісів, пропонуючи музику, що відповідає різноманітним смакам слухачів. Однак ця технологія викликає питання щодо автентичності та цінності музики - це проблема, до якої ми ще повернемося. Інструменти ШІ стають все популярнішими серед музикантів, оскільки вони допомагають у таких процесах, як створення текстів пісень, написання блогів та маркетинг. Завдяки штучному інтелекту, музиканти можуть швидше створювати тексти, котрі відповідають певному настрою або стилю, завдяки алгоритмам, що аналізують величезну кількість існуючих пісень. Це дозволяє заощадити час і стимулює до нових ідей, котрі могли б не виникнути без допомоги технології.

Проте, хоча ШІ може генерувати тексти, важливо пам'ятати, що він не здатний передати емоційну глибину та індивідуальність, яку може вкласти лише людина. Музиканти повинні використовувати ці тексти як основу, надихаючись своїми власними переживаннями. Іншим важливим напрямком є використання ШІ в маркетингу та просуванні музики. Ці інструменти здатні допомогти створювати персоналізований контент для соціальних мереж і прес-релізів, що дозволяє

музикантам ефективно взаємодіяти з аудиторією. Проте, важливо не покладатися тільки на згенерований контент, а додавати власну творчість, щоб зберегти автентичність.

Музиканти можуть використовувати інструменти ШІ для більш швидкої та ефективної роботи, що значно полегшує виконання завдань, але також важливо зберігати баланс між технологією та особистим внеском, щоб музика залишалась емоційно глибокою і зворушливою для слухачів. Зі зростанням використання штучного інтелекту виникають занепокоєння щодо його впливу на творчість та економічну модель індустрії. Якщо музика, створена ШІ, стане дешевшою альтернативою людським творам, це може поставити під загрозу доходи музикантів. З'являються також питання щодо авторських прав і використання голосів без згоди виконавців, що може призвести до юридичних складнощів у музичній індустрії.

Попри всі переваги, використання штучного інтелекту у музиці не обходиться без етичних викликів, таких як упередженість у навчанні даних, що може призвести до обмеження різноманітності музики та проблем з алгоритмами рекомендацій. Це підкреслює необхідність глибшого розуміння та обережного застосування цих технологій для забезпечення їхнього етичного використання в майбутньому [1, с. 37].

Використання штучного інтелекту для створення мистецьких творів, зокрема музичних, породжує низку важливих етичних і правових проблем, зокрема щодо авторських прав, автентичності творів і впливу продукції ШІ на сприйняття людської творчості. Ці питання набувають все більшої актуальності на глобальному рівні, оскільки ШІ здатен генерувати складні та високоякісні мистецькі твори. Одним з основних правових викликів є визначення, хто є власником авторських прав на твори, створені за допомогою ШІ. Більшість країн вважають, що автором може бути лише фізична особа, що ускладнює регулювання авторства у випадку творчості, здійсненої штучним інтелектом. В Україні, згідно з законом «Про авторське право і суміжні права» (1993), автором вважається людина, яка створює оригінальний твір, однак, коли твір створюється ШІ, питання авторства стає суперечливим. Як правило, авторські права на такі твори приписуються особі, яка володіє або керує ШІ [3].

У світовій практиці це питання також є спірним. Наприклад, у США Офіс авторських прав у 2019 році відмовив у реєстрації авторського права на зображення, створене алгоритмом CreativityMachine, стверджуючи, що лише людина може бути автором твору. В Європейському Союзі тривають дискусії щодо необхідності зміни правових норм для врахування творів, створених ШІ, однак конкретних рішень ще не прийнято. Прецедентом у цьому напрямі є справа, пов'язана з генеративними нейронними мережами (GANs), де Європейський суд з прав людини у 2020 році розглядав питання авторських прав на твори, створені GANs, визнавши їх можливість для правового захисту, якщо вони є достатньо оригінальними. Проте чітких міжнародних законодавчих норм з цього питання ще не існує [6, с. 168].

Що стосується автентичності, то це один із основних етичних аспектів, пов'язаних із творами, створеними за допомогою ШІ. Традиційно автентичний твір вважається результатом унікальної людської творчості, що відображає емоції, досвід і уяву автора. Водночас, роботи, створені ШІ, базуються на аналізі великих обсягів існуючих даних. Алгоритми, такі як Jukebox від OpenAI або Magenta від Google, здатні генерувати музику, використовуючи вже існуючі композиції, що викликає сумніви щодо справжньої оригінальності таких творів. Оскільки ШІ створює нові твори на основі вже наявних даних, деякі дослідники стверджують, що він лише комбінує елементи різних джерел, не створюючи справді нове [10].

Етичні питання також виникають через можливі порушення авторських прав при використанні ШІ для створення мистецьких продуктів. Оскільки ШІ використовує вже існуючі дані, виникає питання про порушення прав на зразки, що використовуються для навчання алгоритмів. Якщо твір, створений ШІ, містить елементи вже існуючих композицій, хто несе відповідальність за порушення авторських прав. В більшості країн правова відповідальність покладається на особу чи організацію, що керує ШІ, оскільки сам алгоритм не є суб'єктом права. Це питання стало актуальним у випадку з компанією OpenAI, яка отримала критику за те, що її алгоритм використовує відомі музичні твори для навчання, створюючи музику, що може нагадувати оригінальні композиції, порушуючи тим самим авторські права.

Л. С. Ямпольський,. Б. П. Ткач, відмічають, що один з варіантів вирішення цього питання полягає в удосконаленні правової системи, зокрема через визнання колективного авторства між людиною та алгоритмом. Такий підхід дозволив би краще врегулювати правовий статус творів і захистити інтереси як користувачів ШІ, так і прав оригінальних авторів даних, на яких навчався алгоритм. Інший шлях – це створення нових правових категорій для визнання творів, створених ШІ, як особливої форми мистецтва, що регулюється окремими законами [9].

Інтеграція штучного інтелекту в музичну культуру може відкривати нові горизонти для розвитку творчості, збереження культурної спадщини та популяризації музичного мистецтва. Водночас це також пов'язано з ризиками, які стосуються автентичності, етики та майбутнього людської творчості. Однією з головних переваг використання ШІ є здатність зробити процес створення музики доступнішим для широкого кола людей. С. Фокс підкреслює, що інструменти на основі ШІ, як-от AmperMusic і AIVA, дозволяють навіть непрофесійним музикантам створювати якісні композиції без глибоких знань теорії музики або композиторських навичок, що може стимулювати розвиток нових талантів та сприяти

зростанню музичної культури на глобальному рівні [10].

ШІ також має великий потенціал для збереження та відтворення музичної спадщини, оскільки алгоритми можуть аналізувати архівні записи, реставрувати пошкоджені твори або відтворювати втрачені музичні елементи. Ці технології також можуть створювати нові твори, основані на стилях композиторів минулого, що може допомогти зберегти національні музичні традиції. Крім того, ШІ може сприяти популяризації музичних творів через автоматичний підбір композицій, генерацію плейлистів і рекомендацій, що дає змогу аудиторії отримувати доступ до різноманітних музичних жанрів, зокрема тих, що раніше були менш доступними.

На думку Ю. Трача, є і побоювання, що ШІ може замінити людську творчість, особливо в комерційних музичних проєктах. Оскільки алгоритми можуть швидко генерувати музику без значних витрат, компанії можуть віддати перевагу використанню ШІ для створення фонового музичного контенту чи саундтреків, що може призвести до зменшення попиту на професійних композиторів і зниження різноманітності музичного ринку. Крім того, є «…ризик стандартизації музичних творів, оскільки ШІ може базуватися на популярних музичних шаблонах, що може обмежити новаторські підходи до створення музики» [6, с. 167].

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. Сучасні підходи до вивчення штучного інтелекту акцентують його потенціал у трансформації творчих процесів та аналізу. Проте залишається ряд проблем, зокрема питання емоційності, унікальності та авторства, які потребують подальшого дослідження. ШІ перестає бути лише інструментом автоматизації і стає засобом розширення можливостей людської креативності. Алгоритми ШІ здатні створювати музику різних стилів і жанрів, що відкриває нові можливості для музикантів і композиторів. Однак, оскільки ці алгоритми працюють з існуючими музичними даними, проблема авторства та унікальності стає дедалі важливішою. Попри технологічний прогрес, питання про те, хто є власником авторських прав на музику, створену за допомогою ШІ, та наскільки вона є оригінальною, залишаються відкритими для подальших досліджень. Трансформація культурних концепцій через ШІ зосереджена на зміні акценту з людської унікальності на співпрацю з технологіями, що розширюють можливості. Це веде до розмиття стилів і переосмислення оригінальності, проте ШІ відкриває нові горизонти для творчості та інтерпретацій, одночасно ставлячи під сумнів традиційні погляди на авторство і зміст музичних творів. Використання штучного інтелекту у створенні мистецьких продуктів має вагомий вплив на правову систему та етичні аспекти сучасного мистецтва. Відсутність чітких правових регулювань щодо авторства, відповідальності та автентичності створює правові й етичні труднощі. Українське законодавство наразі не враховує ці нові виклики, а світова правова практика також не має остаточних рішень. Однак очевидно, що з розвитком технологій ШІ потрібно переглядати існуючі правові рамки і створювати нові регулювання для захисту прав як творців, так і користувачів ШІ. Інтеграція ШІ в музичну культуру відкриває нові перспективи для творчості, доступності музики та збереження культурної спадщини. Однак це також пов'язане з низкою етичних, правових і творчих загроз, таких як втрата автентичності, юридичні труднощі з авторськими правами та ризик стандартизації музичних творів. Для вирішення цих проблем необхідно удосконалити правові та етичні підходи до використання ШІ в мистецтві. Перспективи подальших досліджень можуть включати розробку нових алгоритмів ШІ, які забезпечать більшу оригінальність музичних та інших мистецьких творів. Алгоритми типу Generative Adversarial Networks (GAN), transformers та Muse Net можуть бути вдосконалені для зменшення використання існуючих шаблонів і створення нових композицій. Також важливо розробити міжнародні стандарти, що враховують взаємодію людини з ШІ при створенні мистецьких продуктів, а також визначити відповідальність за можливі порушення авторських прав. ШІ вже має вплив на музичну індустрію, і подальші дослідження можуть зосередитися на тому, як автоматизація процесу створення музики змінить економіку цієї індустрії, роль композиторів і музикантів-виконавців, а також змінить взаємозв'язок між творчістю та технологіями [5, с. 80].

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Бабич І. Р., & Яшина О. М. Підходи до розробки штучного інтелекту та їхній вплив на автоматизацію написання музики. *Modern Scientific Researches*. 2020. 12. 1. С. 35–39.

2. Каткова Т. Г. Штучний інтелект в Україні: правові аспекти. Право і суспільство. 2020. 6. С. 46–55. URL: https://doi.org/10.32842/2078-3736/2020.6.1.8

3. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23 грудня 1993 року No3792-XII, [online]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12

4. Савченко А. С., & Синельніков О. О. Методи та системи штучного інтелекту. Національний авіаційний університет. (2022, 20 грудня). 15 найкращих інструментів штучного інтелекту для створення пісень., 2017. HashDork. URL: https://hashdork.com/uk/top-a-i-song-generator-tools/

5. Стороженко В. Чи може штучний інтелект замінити людей у музиці? SpekaMedia. 2023. URL: https://speka.media/ci-moze-stucnii-intelekt-zaminiti-lyudei-v-muzici-93g6qv

6. Трач Ю.В. Штучний інтелект як інструмент творення та аналізу творів мистецтва. *Культура і мистецтво у сучасному світі*. 2021. С. 164–173.

7. Уткіна М. С. Можливість віднесення творів, створених штучним інтелектом, до об'єктів інтелектуальної власності. *Правові горизонти*. 17(30). 2019. С. 42–46.

8. Чібалашвілі, А. Штучний інтелект у мистецьких практиках. *Сучасне мистецтво.* 2021. 17. С. 41–50. URL: https://doi.org/10.31500/2309-8813.17.2021.248425

9. Ямпольський, Л. С., Ткач, Б. П., & Лісовиченко, О. І. Системи штучного інтелекту в плануванні, моделюванні та управлінні. *The Streechers*. 2021. March 5. С. 134.

10. Фокс С. Музика та штучний інтелект –нові технології у творчості. Speka Media, 2024. URL: https://mediacom.com.ua/muzika-ta-shtuchnij-intelekt-novi-texnologii-u-tvorchosti/

11. Штучний інтелект в мистецтві, 2020. SFII – Український фонд стартапів. URL: https://sfii.gov.ua/shtuchnij-intelekt-v-mistectvi/.

12. Alaeddine M. and Tannoury A. Artificial intelligence in music composition. IFIP Advances in information and communication technology. 2021. 627. Pp. 445–456. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-030-79150-6_318.Payne,Ch., 2019.

REFERENCES

1. Babych, I. R., & Yashyna, O. M. (2020). Pidhody do rozrobky shtuchnoho intelektu ta yikhnyy vplyv na avtoamatyzatsiyu napysannya muzyky [Approaches to the development of artificial intelligence and its impact on the automation of music composition]. Modern Scientific Researches. 12(1). S. 35–39. [in Ukrainian]

2. Katkova, T. H. (2020). Shtuchnyy intelekt v Ukrayini: pravovi aspekty. [Artificial intelligence in Ukraine: legal aspects]. Pravo i suspil′stvo. 6. S. 6–55. URL: https://doi.org/10.32842/2078-3736/2020.6.1.8 [in Ukrainian]

3. Pro avtorske pravo i sumizhni prava: Zakon Ukrayiny vid 23 hrudnya 1993 roku No3792-XII [On copyright and related rights: Law of Ukraine from December 23, 1993, No3792-XII]. URL: https://zakon. rada.gov.ua/laws/show/3792-12 [in Ukrainian]

4. Savchenko, A. S., & Synel′nikov, O. O. (2022). Metody ta systemy shtuchnoho intelektu. Natsional′nyy aviatsiynyy universytet. Soyka. (2022, December 20). 15 naykrashchykh instrumentiv shtuchnoho intelektu dlya stvorennya pisen [15 best artificial intelligence tools for creating songs.] HashDork. URL: https://hashdork. com/uk/top-a-i-song-generator-tools/ [in Ukrainian]

5. Storozhenko, V. (2023). Chy mozhe shtuchnyy intelekt zaminyty lyudey u muzytsi? SpekaMedia [Can artificial intelligence replace humans in music?]. URL: https://speka.media/ci-moze-stucnii-intelekt-zaminiti-lyudei-v-muzici-93g6qv [in Ukrainian]

6. Trach, Y. V. (2021). Shtuchnyy intelekt yak instrument tvorennya ta analizu tvoryv mystetstva [Artificial intelligence as a tool for creating and analyzing works of art]. Kultura i mystetstvo u suchasnomu sviti. S. 164–173. [in Ukrainian]

7. Utkina, M. S. (2019). Mozhlyvist′ vidniesennya tvoryv, stvorenykh shtuchnym intelektom, do ob″yektiv intelektual′noyi vlasnosti [The possibility of classifying works created by artificial intelligence as intellectual property objects]. Pravovi horyzonty. 17(30) S. 42–46. [in Ukrainian]

8. Chibalyashvili, A. (2021). Shtuchnyy intelekt u mystet′kykh praktykakh [Artificial intelligence in artistic practices]. Suchasne mystetstvo. 17. S. 41–50. URL: https://doi.org/10.31500/2309-8813.17.2021.248425 [in Ukrainian]

9. Yampolskyy, L. S., Tkach, B. P., & Lisovych, O. I. (2021). Systemy shtuchnoho intelektu v planuvanni, modeliuvanni ta upravlinni [Artificial intelligence systems in planning, modeling, and management]. Vydavnyche vydannya "Personal". The Streechers. (2011, March 5). [in Ukrainian]

10. Fox, S. (2024). Muzyka ta shtuchnyy intelekt – novi tekhnolohiyi u tvorychosti [Music and artificial intelligence – new technologies in creativity]. Speka Media. URL: https://mediacom.com.ua/muzika-ta-shtuchnij-intelekt-novi-texnologii-u-tvorchosti/ [in Ukrainian]

11. Shtuchnyy intelekt v mystetstvi, 2020. SFII – Ukraïns′kyy fond startapiv [Artificial intelligence in art, 2020. SFII – Ukrainian startup fund.] URL: https://sfii.gov.ua/shtuchnij-intelekt-v-mistectvi/ [in Ukrainian]

12. Alaeddine, M., & Tannoury, A. (2021). Artificial intelligence in music composition [Artificial intelligence in music composition.] IFIP Advances in information and communication technology. 627. S. 445–456. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-030-79150-6_318. [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

КЛЮЄВА Сніжана – кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри музичного мистецтва і хореографії Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Наукові інтереси: наукові інтереси охоплюють кілька важливих напрямків у галузі філософії, музичного мистецтва та хореографії. Основна увага приділяється дослідженню взаємозв'язку між технологіями штучного інтелекту та творчістю, зокрема у музичному мистецтві. Також включають дослідження культурологічних змін, які відбуваються у зв'язку з інтеграцією сучасних технологій в традиційні форми мистецтва, зокрема в музиці та хореографії. Важливими аспектами є також дослідження теоретичних основ збереження культурної спадщини через використання сучасних технологій, а також розробка етичних підходів в умовах розвитку особистості.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

KLYUYEVA Snizhana – Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Musical Arts and Choreography, State Institution «South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushinsky».

Scientific interests: The research interests encompass several important areas in the fields of philosophy, music art, and choreography. The primary focus is on studying the relationship between artificial intelligence technologies and creativity, particularly in music art. They also include research into the cultural changes that occur with the integration of modern technologies into traditional forms of art, especially in music and choreography. Important aspects also involve the study of theoretical foundations for preserving cultural heritage through the use of modern technologies, as well as the development of ethical approaches in the context of personal development.

Стаття надійшла до редакції 17.05.2025 р.
Стаття прийнята до друку 25.05.2025 р.